

Uitgaansonderzoek

2025

VAD

Colofon

AUTEUR

Johan Rosiers, stafmedewerker VAD

REDACTIE

Jochen Schrooten, stafmedewerker VAD

Kaj Poelman, stafmedewerker VAD

Verantwoordelijke uitgever

Dr. H. Peuskens, Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel

© 2026

VLAAMS EXPERTISECENTRUM
ALCOHOL EN ANDERE DRUGS

VAD, Vlaams Expertisecentrum Alcohol en andere Drugs vzw
Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel
T 02 423 03 33 | F 02 423 03 34 | vad@vad.be | www.vad.be

Het gebruik van (delen van) deze publicatie is toegestaan mits behoud van visie en doelstellingen van de publicatie, mits duidelijke bronvermelding en mits er geen financiële winst mee beoogd wordt.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	p. 2
2. Methodiek	p. 3
3. Resultaten van de survey	p. 6
3.1. Beschrijvende resultaten	p. 6
3.2. Verschillen tussen de soorten events	p. 17
3.3. Kenmerken o.b.v. al dan niet gebruik van alcohol en illegale drugs	p. 20
3.4. Aanknopingspunten voor een drugbeleid in de uitgaanssetting	p. 25
4. Synthese en aanbevelingen	p. 26

1. Inleiding

Uitgaan is een moment van ontspanning, waarbij men zich kan uitleven en van een aangename avond met vrienden kan genieten. De aanwezigheid van genotsmiddelen is in het uitgaansleven groter dan algemeen in de maatschappij. Het verband tussen uitgaan en middelengebruik is al herhaaldelijk aangetoond. Maar uitgaansgelegenheden louter labelen als dé plaatsen waar alcohol en illegale middelen geïnitieerd of gebruikt worden, zou een foute redenering zijn. Het is niet de enige plaats waar dit gebruik plaatsvindt en bij slechts een kleine minderheid van de uitgaanders is er sprake van ongecontroleerd gebruik.

Dat neemt echter niet weg dat er reële noden zijn om in het uitgaansleven preventieve en schadebeperkende initiatieven te ontwikkelen en te implementeren. Om hiervoor de nodige onderbouwing aan te leveren, voert VAD sinds 2003 het uitgaansonderzoek uit, waarin een aantal aspecten van middelengebruik in het uitgaansleven in kaart worden gebracht die de aanzet kunnen zijn voor nieuwe denkpistes. Door het uitgaansleven op regelmatige tijdstippen onder de loep te nemen, kunnen ook evoluties van het middelengebruik en de patronen van gebruik in het uitgaansleven opgevolgd worden. Zo kan via preventie en beleid op die nieuwe trends geanticipeerd worden.

Doelstellingen van het uitgaansonderzoek

- Exploratief onderzoek naar het alcohol- en ander druggebruik (incl. verbanden met kenmerken van de Vlaamse uitgaander) nagaan.
- Monitoring van:
 - middelengebruik, combigebruik¹, nieuwe producten, patronen van gebruik;
 - kenmerken van personen die uitgaan en van degenen onder hen die drugs gebruiken;
 - specifieke contextuele kenmerken van uitgaan en gebruik tijdens het uitgaan;
 - Attitudes tegenover drugtesten en controlemaatregelen;
 - mogelijke relaties tussen bovenvermelde topics.
- Anticiperen op evoluties en trends.

Acties verbonden aan doelstellingen

- Aanvullende informatie aanleveren voor een brede doelgroep van professionelen, intermediairs, peersupportorganisaties, media en beleid.
- Het bredere uitgaanspubliek informeren via bestaande kanalen, zoals [Safe 'n Sound](#) en [De Druglijn](#).
- Gepaste antwoorden formuleren op nieuwe trends:
 - enerzijds op het vlak van preventie, vroeginterventie en hulpverlening;
 - anderzijds op het vlak van (lokaal) beleid.

Dit onderzoek was niet mogelijk geweest zonder de toestemming van de organisatoren om op hun evenement of in hun club de bevraging te organiseren. Wij willen hen bedanken voor hun medewerking. Ook de mensen die tijdens het uitgaan bereid waren om een vragenlijst in te vullen, bedanken we voor hun deelname. Om deontologische redenen en conform de gemaakte afspraken met organisaties en respondenten worden in dit rapport geen namen vermeld van organisaties, events of personen.

¹ Combigebruik is het gebruiken van meerdere middelen binnen een korte tijdspanne, waardoor effecten op elkaar kunnen inwerken.

2. Methodiek

Het onderzoek naar fenomenen en trends in middelengebruik in het uitgaansleven startte in 2003. Wetende dat een representatieve steekproef trekken in een sterk variërende en niet-afbakenbare doelgroep niet haalbaar is, werd ervoor geopteerd om een vragenlijstonderzoek uit te voeren in een grote groep uitgaanders in verschillende soorten uitgaansgelegenheden. Op electronic dance music events, club venues en mainstream muziekfestivals in Vlaanderen werden bezoekers gevraagd om deze vragenlijst in te vullen. Door de grote respons en de positieve weerklank werd het onderzoek inmiddels al negen keer uitgevoerd. Telkens werden meer dan 600 bruikbare vragenlijsten afgenomen, waardoor de onderzoeksresultaten een sterke indicatieve kracht hebben.

Dit rapport beschrijft dus de resultaten van het uitgaansonderzoek dat tussen maart en december 2025 werd uitgevoerd.

Over de jaren heen werd in grote lijnen dezelfde methodologie gehanteerd als in 2003. Hier en daar werd aan de vragenlijst wel een aanvulling gedaan. Na 2009 werd er geopteerd om de fenomenen en trends in het uitgaansleven om de drie jaar te monitoren in plaats van om de twee jaar. De volgende survey is in 2028 gepland.

DOELGROEP

De doelgroep van het onderzoek bestaat uit personen die uitgaan, ongeacht of zij bepaalde middelen gebruiken of niet. De respondenten werden geselecteerd in drie soorten uitgaanssettings:

- 3 club venues: organisatoren van club partyconcepten, die in clubs of op clubachtige locaties doorgaan. Deze vorm van clubbelevens vervangt steeds meer de klassieke clubs die op een vaste locatie op regelmatige basis open zijn.
- 3 electronic dance music events: grote outdoor festivals met elektronische muziek op het programma: (hard) techno, (deep) house, trance, hardcore, ...
- 2 mainstream muziekfestivals: grote outdoor festivals met een mix van verschillende genres, zonder dat ze als elektronisch muziekfestival gepromoot worden.

We trachten om zoveel mogelijk bij dezelfde evenementen of – indien niet mogelijk – in soortgelijke settings te werken als in de vorige onderzoeksronde. Vijf van de acht in 2025 bezochte settings namen ook in 2022 deel: een club venue, 2 elektronische muziekfestivals en 2 mainstream muziekfestivals.

In elke setting waren er 3 of 4 onderzoekers aanwezig. Hen werd gevraagd om niet op te vallen qua kledij of gedrag, zodat de nieuwsgierigheid van de uitgaanders over de onderzoeker als motivatie voor deelname werd beperkt. Elke onderzoeker kreeg een lijst met vooraf door te nemen richtlijnen mee, over de plaats, de selectiemethode, het benodigde materiaal en afspraken omtrent de anonimiteit van de respondent. In een afgemeten tijdsbestek van twee tot vier uur werden passanten aangesproken met de vraag om deel te nemen aan het onderzoek. Het betreft hier een aselecte niet-representatieve steekproef. Een representatieve steekproef is niet mogelijk, aangezien we geen zicht hebben op de kenmerken van uitgaand Vlaanderen.

Het rekruteren van de respondenten verliep in regel als volgt. De onderzoekers zochten een plek waar weinig lawaaihinder, voldoende licht en indien mogelijk voldoende passage van mensen was.

De respondenten moesten de vragenlijst ongestoord kunnen invullen, dus werd er een plek gezocht waar ze even opzij konden staan of zelfs zitten.

Wanneer de onderzoekers hun posities hadden ingenomen, werd aan passerende of in de buurt rondhangende personen gevraagd een vragenlijst in te vullen. Wanneer uitgaanders toestemden om deel te nemen, kregen ze een vragenlijst, clipboard en pen mee om de vragenlijst zelf in te vullen. Omdat we een beeld ophangen van de Vlaamse uitgaande populatie werden personen met een niet-Belgische nationaliteit en anderstalige Belgen geweigerd. Ook mensen die zichzelf aanboden om een vragenlijst in te vullen werden geweigerd: de bias door zelfselectie² wordt daardoor geminimaliseerd.

Vragenlijst

De basis van de vragenlijst was dezelfde als die uit het onderzoek van 2003. De samenstelling hiervan werd gebaseerd op gevalideerde onderzoeksinstrumenten. Vooral aan de hand van gesloten, maar ook middels het voorleggen van enkele open vragen werden de respondenten bevraagd over demografische gegevens, waar en hoe vaak ze uitgaan, hun middelengebruik, wanneer en met wie ze gebruiken, bij wie en wanneer ze hun drugs kopen, combigebruik en gezondheidsmaatregelen die zij nemen.

In de loop van de vijf volgende bevraging rondes werden enkele kleine aanpassingen in de vragenlijst doorgevoerd. In de vragenlijst van 2025 werden volgende aspecten bevraagd:

- personalia
 - leeftijd
 - genderidentiteit
 - woonsituatie
 - studie-/beroepsstatus
- uitgaansfrequentie per setting (café, club, festival)
- middelengebruik
 - prevalentie (ooit en laatste jaar)
 - frequentie (algemeen en tijdens de dag/avond van het uitgaan)
 - risicovolle drankpatronen (bingedrinken en risico-indicatie o.b.v. AUDIT-C³)
 - combigebruik
- houding tegenover het testen van illegale drugs
- standpunt en ervaringen m.b.t. controlemaatregelen zoals security en fouilleren
- kennis van het Safe 'n Sound-project
- gezondheidsmaatregelen die bij het uitgaan worden genomen

Procedure

Voorafgaand aan de bevraging in de uitgaanssettings vroeg VAD toestemming aan organisatoren en eigenaars van verschillende uitgaansevents om de enquêtes op hun locatie af te nemen. De deelnemende organisatoren en eigenaars stemden toe met deelname aan het onderzoek, mede doordat VAD dubbele anonimiteit garandeerde en door de positieve ervaringen met eerdere

² Foutenmarge die kan ontstaan doordat mensen die zichzelf aanbieden (zelfselectie) een bepaalde mate van interesse vertonen.

³ De AUDIT-C is de verkorte versie van de door de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) ontwikkelde AUDIT-vragenlijst. In de AUDIT-C worden slechts drie van de tien AUDIT-vragen weerhouden. Elke vraag krijgt een score tussen 0 en 4, waardoor de schaaftscore tussen 0 en 12 ligt. Op basis van internationale referenties hanteren we de score 4+ (vrouwen) en 5+ (mannen) als cut-off voor matig risicovol drinken (Delaney et al., 2014; Gripenberg-Abdon et al., 2012) en 8+ (beide geslachten) voor hoog risicovol drinken (Dietze et al., 2013).

onderzoeken in dit kader. De respondenten vulden de vragenlijsten op vrijwillige basis⁴ en volledig anoniem in. De namen van de bezochte uitgaansevents zijn niet in het rapport opgenomen.

⁴ Voorafgaand aan de in te vullen vragen werd de doelstelling van het onderzoek en de GDPR-conforme verwerking van de data toegelicht en werd aan de respondent gevraagd of die ermee akkoord ging dat diens data in dat kader gebruikt worden.

3. Resultaten van de survey

3.1. BESCHRIJVENDE RESULTATEN

In dit hoofdstuk bekijken we de resultaten van de vragenlijst die werd afgenomen in de periode maart-december 2025, zonder deze resultaten te onderwerpen aan verdere analyses. Dit is met andere woorden de weergave van de antwoorden van de respondenten op alle vragen. Verdere analyses en verbanden komen in de hoofdstukken 4 en 5 aan bod. Verder beschrijven we bij elk onderdeel de vergelijking tussen de meest recente resultaten en die van de voorgaande uitgaansonderzoeken.

RESPONS

In totaal vulden 874 personen een vragenlijst in. 419 personen weigerden een vragenlijst in te vullen. We hebben dus een response rate van 68%. Dat is een stuk lager dan in 2022 (toen 82%), wat mogelijk te wijten is aan de algemeen waargenomen lagere bereidheid om aan enquêtes deel te nemen. 48 personen kwamen zichzelf aanbieden om een vragenlijst in te vullen (= zelfselectie), wat niet werd toegelaten. 280 anderstaligen en niet-Belgen werden aangesproken om deel te nemen, maar omwille van die anderstaligheid of niet-Belgische nationaliteit niet weerhouden voor deelname.

Tabel 1: aantal respondenten 2003-2025

	2003	2005	2007	2009	2012	2015	2018	2022	2025
Respons	666	702	811	633	682	851	790	894	874
Bruikbare vragenlijsten	645	670	775	607	618	770	675	809	778

In totaal 96 vragenlijsten bleken niet bruikbaar te zijn. 48 Vragenlijsten waren te onvolledig ingevuld om mee in de databank op te nemen. 48 andere vragenlijsten werden als onbetrouwbaar geïnterpreteerd, omdat er incompatibele antwoorden werden gegeven (bv. nooit alcohol gebruikt maar toch meerdere glazen alcohol per week gedronken) of omdat gebruik van de onbestaande drug NTSC werd aangegeven. Om de betrouwbaarheid van de antwoorden van de respondenten te checken, werd in de lijst van verschillende middelen de fictieve drug NTSC opgenomen.

De verdere analyses zijn dus gebaseerd op gegevens van 778 respondenten. De grootste groep (n=347; 44,6%) werd op een elektronisch muziekfestival bevestigd. Bijna drie op de tien respondenten (n=224; 28,8) vulden de enquête in op een mainstream muziekfestival en ruim een kwart in een club venue (n=207; 26,6%).

Vergelijking resultaten 2003-2025

Met 874 respondenten en 778 voor analyse bruikbare vragenlijsten liggen beide parameters iets lager dan in 2022, maar toch is dit het tweede hoogste aantal respondenten van alle tot dusver uitgevoerde uitgaansonderzoeken.

DEMOGRAFISCHE GEGEVENS

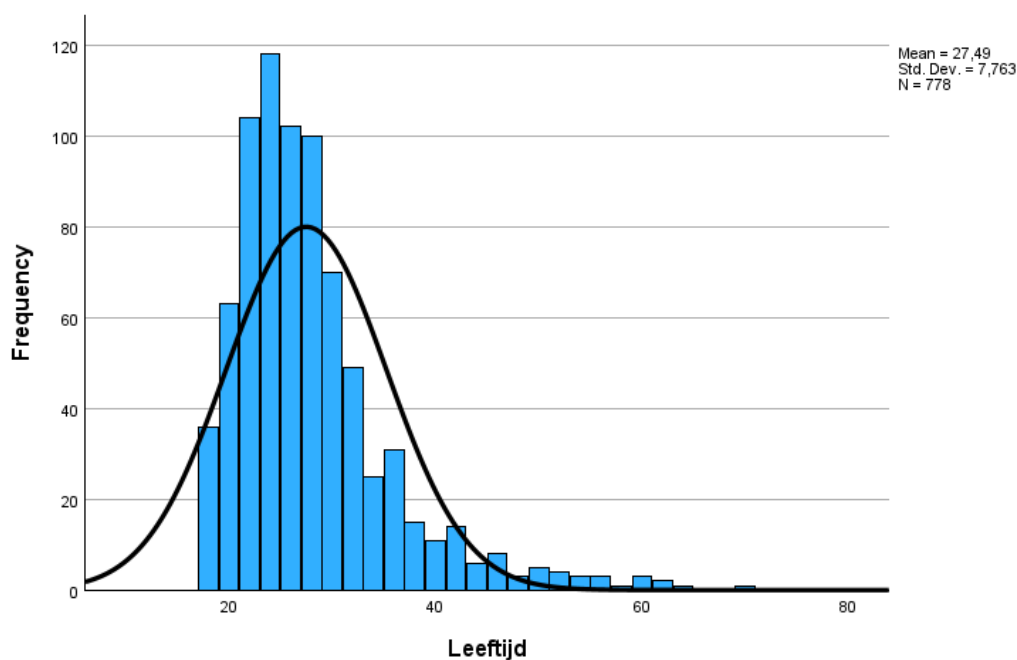
Om een zicht te krijgen op karakteristieken van het ruime uitgaanspubliek en van diegenen die hierbij drugs gebruiken, werden enkele persoonlijke gegevens bevestigd: gender, leeftijd, woonsituatie en werk.

377 mannen (48,5%), 395 vrouwen (50,8%) en 3 personen met een ander gender (0,4%) vulden een vragenlijst in. Twee respondenten (0,3%) vermeldden liever niet hun gender en één respondent (0,1%) liet deze vraag onbeantwoord. Omwille van hun te lage aantal worden respondenten met een ander gender niet in de analyse opgenomen als we fenomenen per gender bekijken. We beperken ons in dit rapport dus tot de genders man en vrouw.

De gemiddelde leeftijd van de respondenten is 27 jaar en 6 maanden⁵, waarbij de meesten (76,2%) tussen 18 jaar en 30 jaar oud zijn. Hoewel mannelijke respondenten gemiddeld bijna 1 jaar ouder zijn dan vrouwelijke respondenten (28,00 jaar versus 27,07 jaar)⁶ is het verschil statistisch niet significant. Bezoekers van club venues die aan het uitgaansonderzoek deelnamen (25 jaar en 9 maanden) waren gemiddeld jonger dan bezoekers van elektronische muziekfestivals (27 jaar en 4 maanden) en die waren op hun beurt gemiddeld jonger dan bezoekers van mainstream muziekfestivals (29 jaar en 5 maanden).

Grafiek 1: Leeftijdsverdeling van de respondenten, 2025

Een kwart van de respondenten was op het moment van de afname student (25,9%), zeven op de tien respondenten (69,5%) hadden werk en een eerder laag aandeel van de respondenten (3,3%) was werkloos. Enkele respondenten (1,3%) gaven een andere activiteitsstatus aan.

Bijna vier op de tien bevroegde uitgaanders woonden nog bij de ouder(s) (37,1%). Ruim een kwart woonde bij een echtgenoot of partner (27,8%). Een kwart woonde alleen (25,3%). 8,1% woonde met een vriend(in) samen. 1,7% gaf een andere woonstatus aan.

Vergelijking resultaten 2003-2025

Na een stijging van de gemiddelde leeftijd in 2018 en 2022 ligt die in 2025 weer een stuk lager. Toch is de gemiddelde leeftijd van de bevroegde uitgaander nog steeds merkkelijk hoger dan in de eerste rondes van het uitgaansonderzoek. Zo lag die in 2003 met 22 jaar zelfs meer dan 5 jaar lager dan

⁵ Mean = 27,49; st.-dev. = 7,763

⁶ $t(770) = 1,666$; $p = 0,96$

in 2025. De verhoudingen inzake beroepsstatus en woonsituatie geven weinig verandering weer in vergelijking met de voorgaande uitgaansonderzoeken. Qua beroepsstatus zijn er iets meer werklozen en iets minder werkenden, maar de verschillen zijn klein. Qua woonsituatie zijn er iets meer alleenwonende en bij de ouders levende respondenten en iets minder respondenten die met partner of echtgeno(o)t(e) en met een vriend(in) samenwonen. Die laatste kleine verschuivingen hangen samen met de gemiddeld jongere leeftijd van de respondenten.

De genderbalans wordt evenwichtiger. Terwijl in 2015 en 2018 de balans telkens rond 55% mannen en 45% vrouwen uitkwam, volgde in 2022 een omslag met 56% vrouwen en 44% mannen. In 2025 namen 51% vrouwen en 49% mannen deel aan het uitgaansonderzoek.

MIDDELENGEBRUIK

Onder middelen verstaan we in dit onderzoek zowel legale als illegale drugs. De vraag over het middelengebruik bestond uit een tabel met 13 product(groep)en, waarbij telkens naar de gebruiksfrequentie werd gevraagd.

Tabel 2: Frequentie van middelengebruik (in %), 2025

	<i>Nooit gebruikt</i>	<i>Ooit, maar niet het laatste jaar</i>	<i>1 x per maand of minder</i>	<i>Meerdere malen per maand</i>	<i>1 x per week</i>	<i>Meerdere malen per week</i>	<i>Dagelijks</i>
Alcohol	0,8	2,3	17,1	21,0	21,0	35,1	2,8
Opwekkende medicatie	76,6	13,7	4,3	1,0	0,3	1,7	2,5
Slaap- of kalmeermiddelen	78,3	11,8	5,6	1,6	0,4	0,9	1,4
Cannabis	29,5	30,9	18,0	8,0	2,3	5,3	6,0
Xtc	43,9	20,7	30,1	4,3	0,8	0,1	0,1
Amfetamines/speed	78,3	13,9	6,2	0,6	0,1	0,3	0,5
Cocaïne	61,0	20,6	13,0	3,2	1,6	0,4	0,3
Ketamine	72,1	15,9	8,7	2,3	0,5	0,1	0,4
GHB/GBL	92,4	6,1	1,2	0,0	0,1	0,1	0,1
LSD	84,7	12,5	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Lachgas	79,2	19,4	1,0	0,4	0,0	0,0	0,0
Psilo's/paddo's	71,6	20,0	7,9	0,4	0,0	0,1	0,0
Poppers	62,5	23,1	12,1	1,7	0,4	0,1	0,0

Om de resultaten overzichtelijker te maken geven we de resultaten geclusterd weer.

De tabel hieronder neemt enkele categorieën samen:

- niet-gebruik: nooit gebruikt en ooit gebruikt, maar niet het laatste jaar;
- occasioneel gebruik: één keer per maand of minder, meerdere malen per maand;
- regelmatig gebruik: één keer per week, meerdere malen per week, dagelijks.

Tabel 3: Frequentie van middelengebruik tijdens het laatste jaar, in drie categorieën (in %), 2025

	<i>Niet gebruik</i>	<i>Occasioneel gebruik</i>	<i>Regelmatig gebruik</i>	<i>Totaal laatstejaarsgebruik (occasioneel + regelmatig gebruik)</i>
Alcohol	3,1	38,0	58,9	96,9
Opwekkende medicatie	90,3	5,3	4,4	9,7
Slaap- en kalmeermiddelen	90,1	7,1	2,7	9,9
Cannabis	60,4	26,0	13,6	39,6
Xtc	64,6	34,4	1,0	35,4
Amfetamines/speed	92,2	6,9	0,9	7,8
Cocaïne	81,6	16,2	2,2	18,4
Ketamine	88,0	11,0	1,0	12,0
GHB/GBL	98,5	1,2	0,4	1,5
LSD	97,2	2,8	0,0	2,8
Lachgas	98,6	1,4	0,0	1,4
Psilo's/paddo's	91,6	8,3	0,1	8,4
Poppers	85,7	13,8	0,5	14,3

De resultaten worden besproken in dalende volgorde wat betreft het totale gebruik van het laatste jaar (tabellen 2 en 3).

- *Alcohol* wordt door bijna alle respondenten gebruikt: slechts 3,1% zegt het laatste jaar geen alcohol gedronken te hebben. 58,9% van de respondenten drinkt minstens één keer per week alcohol. 2,8% drinkt dagelijks alcohol.
- Bijna zes op de tien respondenten (58,1%) hebben in het afgelopen jaar minstens 1 *illegale drug* gebruikt (niet in bovenstaande tabel).
- Na alcohol is *cannabis* het meest gebruikte middel, waarbij bijna vier op de tien respondenten (39,6%) het in het voorgaande jaar gebruikten. Van deze laatstejaarsgebruikers van cannabis gebruiken de meesten het op occasionele basis. 13,6% van de respondenten geeft aan cannabis wekelijks tot dagelijks te gebruiken. Dat er meer dagelijks gebruik van cannabis (6,0%) is dan dagelijks gebruik van alcohol (2,8%) is een 'klassiek' fenomeen in het VAD-uitgaansonderzoek.
- Ruim een derde heeft het laatste jaar *xtc* gebruikt (35,4%). Bijna steeds gaat het dan om occasioneel gebruik (34,4%).
- *Cocaïne* werd door 18,4% in het voorgaande jaar gebruikt. Ook hier draait het vooral om occasioneel gebruik (16,2%), al ligt het aandeel regelmatig gebruik met 2,2% toch ook hoger dan bij de andere illegale drugs. Enkel cannabis wordt door meer uitgaanders regelmatig gebruikt.
- *Poppers* werden door 14,3% in het voorgaande jaar gebruikt, waarbij het alweer quasi uitsluitend om occasioneel gebruik gaat (13,8%).
- *Ketamine* werd door 12,0% gebruikt tijdens het laatste jaar, ook hier bijna steeds op occasionele basis (11,0%).
- De andere illegale drugs werden door minder dan 10% gebruikt tijdens het laatste jaar. *Psilo's/paddo's* (8,4%) en *amfetamines* (7,8%) kennen een laatstejaarsgebruik boven de 5%, waarbij regelmatig gebruik quasi niet voorkomt. *Lsd*, *GHB/GBL* en *lachgas* kennen een laatstejaarsgebruik dat duidelijk onder de 5% blijft en regelmatig gebruik komt bijna niet voor.
- Zowel *slaap- en kalmeermiddelen* als opwekkende medicatie werden door om en bij de 10% gebruikt. Bij opwekkende medicatie komt regelmatig (4,4%) gebruik bijna even vaak voor als occasioneel gebruik (5,3%). Dat heeft er allicht mee te maken dat ADHD-medicatie als Rilatine®

onder deze categorie valt, waarbij het medisch-therapeutisch gebruik van dat middel vaak op dagelijkse basis gebeurt. Bij slaap- en kalmeermiddelen is er vooral occasioneel gebruik (7,1%).

Vergelijking resultaten 2003-2025

Van sommige middelen, i.c. alcohol, cocaïne, GHB/GBL en lachgas, is het laatstejaarsgebruik in vergelijking met 2022 min of meer stabiel gebleven. Sommige middelen kennen een lichte stijging, met name cannabis, amfetamines/speed, psilo's/paddo's, slaap- en kalmeermiddelen en opwekkende medicatie. Het gebruik van xtc, ketamine en poppers is sterk gestegen. Het enige middel dat een (iets) lagere laatstejaarsprevalentie kent, is lsd.

Bekijken we de evoluties van het laatstejaarsgebruik over alle uitgaansonderzoeken heen, dan zien we dat er tussen 2012 en 2022 voor de meeste middelen kleine golfbewegingen zijn over de laatste jaren heen, zonder noemenswaardige trends. 2025 geeft voor heel wat middelen echter een ander beeld. Dit zijn de meest opvallende evoluties over de 9 rondes van het uitgaansonderzoek heen:

- Nadat het gebruik van cannabis afnam tussen 2003 en 2012, steeg dat nadien weer tot het huidige niveau dat grootteordes van de eerste vier uitgaansonderzoeken benadert.
- Het beeld van xtc is quasi identiek: een duidelijk lagere prevalentie in 2009 om nadien weer sterk terug te komen en in 2025 zelfs te pieken tot een prevalentie die meer dan dubbel zo hoog ligt als in de beginjaren van dit onderzoek.
- Het gebruik van ketamine kende, op een tijdelijke dip in 2009 na, een gestage groei van amper 1% in 2003 tot 12% in 2025.
- Psilo's of paddo's kennen een wat vergelijkbare evolutie als cannabis en xtc, zij het op een lager percentage: achteruitgang van het gebruik tussen 2003 en 2012, om nadien terug te stijgen en in 2025 uit te komen op een aandeel dat dicht bij dat van 2003 ligt.
- De opvallendste sprong is die van poppers. In 2015 was er nog amper sprake van gebruik, terwijl in het meest recente uitgaansonderzoek een op de zeven respondenten aangeeft ze in het voorgaande jaar te hebben gebruikt.

Tabel 4: Vergelijking tussen 2003-2025: laatstejaarsgebruik

Laatstejaarsgebruik	2003	2005	2007	2009	2012	2015	2018	2022	2025
Alcohol	94,0	89,5	91,5	91,8	89,9	95,7	97,5	97,0	96,9
Opwekkende medicatie	6,3	5,0	7,6	5,5	8,1	*	*	6,6	9,7
Slaap- en kalmeermiddelen	6,6	5,3	8,5	8,3	5,1	7,7	6,5	7,1	9,9
Cannabis	47,8	38,4	44,4	40,6	32,4	33,0	33,4	35,2	39,6
Xtc	18,6	15,8	19,1	10,3	16,8	21,7	22,4	22,1	35,4
Amfetamines/speed	9,6	7,0	10,0	5,6	8,1	8,5	7,8	5,6	7,8
Cocaïne	11,3	12,3	17,1	12,5	13,6	12,3	18,4	17,6	18,4
Ketamine	0,9	1,7	3,3	1,0	3,8	4,9	5,8	7,3	12,0
GHB/GBL	1,9	1,7	5,3	2,3	3,2	1,6	0,9	1,6	1,5
Lsd	2,0	2,3	3,9	3,3	3,6	2,6	2,1	3,5	2,8
Lachgas						3,8	3,4	1,7	1,4
Psilo's/paddo's	9,1	4,5	5,2	3,2	2,2	4,1	4,1	6,0	8,4
Poppers	3,6	2,7	5,5	2,2	2,8	1,2	3,1	4,5	14,3

(* De categorie opwekkende medicatie was in 2015 en 2018 niet in de vragenlijst opgenomen.)

Maar laatstejaarsgebruik is nog een vrij brede indicator. Als je in de 12 voorgaande maanden één keer een middel gebruikt hebt, scoor je al voor die parameter. Om een meer risicovol gebruikspatroon te onderscheiden bekijken we het regelmatig gebruik, met een frequentie van 1 keer per week tot dagelijks. Dat brengt soms duidelijk andere evoluties aan het licht.

Tabel 5: Vergelijking tussen 2003-2025: regelmatig gebruik

Regelmatig gebruik	2003	2005	2007	2009	2012	2015	2018	2022	2025
Alcohol	67,9	57,2	63,9	63,4	58,0	69,2	69,9	70,7	58,9
Opwekkende medicatie	1,8	1,5	2,7	2,2	3,6			2,4	4,4
Slaap- en kalmeermiddelen	1,3	1,4	2,4	2,0	1,2	4,1	1,5	1,0	2,7
Cannabis	31,5	20,6	22,4	14,7	14,0	17,7	14,3	14,5	13,6
Xtc	4,0	3,5	5,9	1,2	2,1	3,1	0,9	0,6	1,0
Speed	1,9	2,0	3,5	1,2	2,0	2,6	1,5	0,9	0,9
Cocaïne	2,0	2,7	4,3	2,3	1,7	2,5	3,1	2,2	2,2
Ketamine	0,8	0,6	1,2	0,5	1,0	1,1	1,2	0,5	1,0
GHB	0,4	0,5	2,0	1,0	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4
LSD	0,2	0,5	1,2	0,7	0,2	0,4	0,3	0,0	0,0
Lachgas						0,4	0,1	0,0	0,0
Psilo's/paddo's	0,9	0,6	0,7	0,3	0,5	0,2	0,5	0,1	0,1
Poppers	0,5	0,6	0,7	0,5	0,7	0,3	0,6	0,5	0,5

Belangrijkste vaststelling in deze evoluties is dat bijna alle middelen in 2025 een gelijk of lager aandeel regelmatig gebruik kennen dan in 2003. Het meest opvallende is dat cannabis en xtc, ondanks het in 2025 duidelijk gestegen aandeel laatstejaarsgebruik van beide middelen, geen (opvallend) hoger regelmatig gebruik kennen. Dat geldt ook voor poppers. De twee middelen die in vergelijking met 2003 wel een zichtbaar hoger regelmatig gebruik vertonen, zijn opwekkende medicatie en slaap- en kalmeermiddelen.

GEBRUIK OP DE DAG/AVOND VAN HET UITGAAN

Voor een aantal middelen wordt sinds 2015 gepolst naar het gebruik of de intentie om nog te gebruiken op de dag/avond van het event zelf. Dat geeft voor 2025 volgend beeld⁷. In de linker resultatenkolom staan de percentages zoals berekend op de hele groep respondenten, in de middelste kolom staat het aandeel dat berekend is op de groep respondenten die aangeeft het middel in het voorgaande jaar gebruikt te hebben. In de rechter kolom staat vermeld hoeveel van de laatstejaarsgebruikers het middel ook de dag/avond zelf gebruikt of willen gebruiken.

Tabel 6: Prevalentie van gebruik op de dag/avond zelf, 2025

	(intentie tot) gebruik dag/avond zelf (%)	Ter vergelijking: laatstejaarsgebruik (%)	Ratio gebruik dag/avond zelf – laatste jaar (%)
Alcohol	74,4	96,9	76,8
Cannabis	15,3	39,6	38,6
Xtc	20,2	35,4	57,3
NPS	2,1	19,0	10,9
Cocaïne	7,2	18,4	39,4
Ketamine	4,9	12,0	42,3

⁷ We beperken ons in tabel 6 tot de middelen met een laatstejaarsgebruik van boven de 10%.

Alcohol wordt door driekwart van de laatstejaarsgebruikers ook op de uitgaansdag of -avond zelf gebruikt (76,8%). Ook xtc wordt onder een meerderheid van de laatstejaarsgebruikers op de uitgaansdag/-avond van de bevraging gebruikt. Voor ketamine, cocaïne en cannabis is dat bij vier op de tien laatstejaarsgebruikers zo. Enkel NPS kennen relatief weinig laatstejaarsgebruikers die ze ook op de avond zelf zouden gebruiken.

RISICOVOL ALCOHOLGEBRUIK

Om de gezondheidsrisico's van alcoholgebruik bij mensen die uitgaan te meten, gebruiken we twee maatstaven: de vraag over bingedrinken en de AUDIT-C. Bingedrinken wordt gemeten aan de hand van de volgende vraag: hoe vaak gebeurt het dat je 4 glazen alcohol of meer drinkt in een tijdspanne van 2 uur? (vrouwen), of hoe vaak gebeurt het dat je 6 glazen alcohol of meer drinkt in een tijdspanne van 2 uur? (mannen).

In de uitgaanspopulatie is bingedrinken vrij algemeen voorkomend. Driekwart (74,8%) heeft het in het voorgaande jaar gedaan. Eén op de zeven à acht mensen die uitgaan (13,3%) doet het regelmatig, dus van minstens 1 keer per week tot dagelijks. Dat is hetzelfde aandeel als in 2022. Regelmatig bingedrinken is nog steeds sterker een mannelijk fenomeen. Toch is het heel opvallend dat de kloof tussen mannen en vrouwen in vergelijking met tien jaar geleden kleiner is geworden, wat voornamelijk te wijten is aan de sterke daling van bingedrinken bij mannelijke uitgaanders. In 2015 waren er nog dubbel zoveel mannen (42,8%) als vrouwen (21,1%) die regelmatig aan bingedrinken deden⁸. In 2025 zien we 15,4% mannelijke bingedrinkers tegenover 10,7% vrouwelijke⁹. Over de drie laatste onderzoeken heen is het aandeel bingedrinkers bij mannen met een factor 2,8 gedaald, bij de vrouwen is dat "maar" met een factor 2,0. Er is een verband tussen frequentie van bingedrinken en leeftijd. Hoe jonger de uitgaanders, hoe vaker regelmatig bingedrinken voorkomt¹⁰.

In de interpretatie van de schaalscore van de AUDIT-C hanteren we twee gradaties: we spreken van matig risicovol alcoholgebruik vanaf een score 4 bij vrouwen en 5 bij mannen, en we spreken van een hoog risicovol alcoholgebruik bij een score 8 voor beide genders. Gebaseerd op deze maatstaf is er bij maar liefst 72,5% van de sample sprake van matig risicovol drankgedrag. Tussen beide genders is er geen verschil (mannen: 72,4% en vrouwen: 72,7%)¹¹. Bekijken we het hoog risico bij alcoholgebruik, dan zien we wel een significant genderverschil. Algemeen is er bij 24,1% van de bevroegden sprake van een hoog risico, wat duidelijk vaker voorkomt bij mannen (33,1%) dan bij vrouwen (11,5%)¹². Deze genderverhoudingen verschillen weinig met deze in de voorgaande jaren. Er is een sterk verband tussen de frequentie van bingedrinken en de AUDIT-C-score¹³. Dat betekent dat wie frequenter aan bingedrinken doet, een hogere risicoscore op AUDIT-C krijgt. Dat is op zich niet verwonderlijk aangezien de risico-indicatie via AUDIT-C mee bepaald wordt door het risicoverhogende bingedrinken.

NPS IN HET UITGAANSLEVEN

Het gebruik van Nieuwe Psychoactieve Stoffen (NPS) trok de voorbije jaren steeds meer aandacht van onderzoekers en gezondheidswerkers. NPS is eigenlijk een verzamelnaam voor diverse nieuwe synthetische drugs die meestal de effecten van bekende illegale drugs nabootsen. Deze producten werden ook wel eens 'research chemicals', 'designer drugs' of 'legal highs' genoemd. Al dekt deze laatste benaming de lading niet meer: sinds het in 2017 aangepaste Koninklijk Besluit over verdovende middelen en psychotrope stoffen zijn heel wat van die middelen bij wet verboden.

⁸ Phi=0,24; p<0,001.

⁹ phi=0,43; p<0,001

¹⁰ 15-24 jaar: 16,7%; 25-34 jaar: 12,5%; 35 jaar en ouder: 5,7%. V=0,14; p<0,001.

¹¹ Phi=0,06; p=0,299.

¹² Phi=0,12; p=0,006.

¹³ r_s=0,72; p<0,001.

2-CB en 4-FMA zijn enkele van de bekendere NPS, maar geregeld duiken er nieuwe designer drugs op. Over de samenstelling, de effecten en de risico's (zeker op lange termijn) van NPS blijven, ondanks de recente sterkere onderzoeksfocus op die middelen, nog veel vragen en onduidelijkheden.

Tabel 7: gebruik van Nieuwe Psychoactieve Stoffen (NPS), 2025

Frequentie categorie	Aandeel
Nooit gebruikt	75,9%
Ooit gebruikt, maar niet het laatste jaar	5,1%
Laatste jaar gebruikt	19,0%
Gepland gebruik op uitgaansdag zelf	2,1%

Driekwart van de respondenten zegt nog nooit NPS gebruikt te hebben. Van diegenen die het wel al hebben gedaan, heeft een klein deel dit in het voorgaande jaar niet meer gebruikt. Dat maakt dat een op de vijf mensen die uitgaan het voorgaande jaar NPS heeft gebruikt. Tussen 2018 en 2025 is het aandeel uitgaanders dat ooit gebruikte (van 6,5% naar 24,1%) en vooral laatstejaarsgebruikers (van 3,4% naar 19,0%) duidelijk gestegen.

Aan de 147 laatstejaarsgebruikers werd gevraagd welk type NPS ze het voorgaande jaar gebruikten. Daaruit bleek dat twee derde van de respondenten die het voorgaande jaar NPS-gebruik aangaven, synthetische cathinones¹⁴ (67,3%) gebruikte. Andere vaker vernoemde NPS zijn synthetische cannabinoïden¹⁵ (30,6%) en fenethylamines¹⁶ (27,2%). Terwijl het gebruik van synthetische cathinones onder laatstejaarsgebruikers van NPS duidelijk steeg (van 49,4% naar 67,3%), daalde dat van dissociatieven¹⁷ (van 33,7% naar 9,5%) en van tryptamines¹⁸ (van 30,3% naar 7,5%) duidelijk.

Gevraagd naar of ze de dag of avond zelf NPS gebruiken of dit plannen te gebruiken antwoordt 2,1% bevestigend. Dat is al bij al nog vrij laag, maar dat aandeel zit ook in stijgende lijn: in 2018 was dat 0,3%, in 2022 1,5% en in 2025 dus 2,1%.

Op basis van deze resultaten kan dus gesteld worden dat het gebruik van NPS verder in de lift zit.

CONTEXTUELE ASPECTEN VAN ILLEGALE DRUGS IN DE UITGAANSSETTING

Sinds 2018 wordt aan de deelnemende uitgaanders gevraagd hoe vaak ze illegale drugs meenemen in de uitgaanssetting en werd nagegaan in welke mate repressieve maatregelen hun gedrag daarin beïnvloeden.

Iets meer dan de helft (53,1%) geeft aan illegale drugs mee naar binnen te nemen. Dat aandeel ligt niet veraf van het aandeel laatstejaarsgebruikers (58,1%). Dat is niet verwonderlijk omdat er een sterk verband is tussen laatstejaarsgebruik van illegale drugs en de frequentie waarmee men illegale drugs meeneemt naar de uitgaanssetting¹⁹. Een meerderheid van de mensen die wel illegale drugs meenemen naar de uitgaansplek (30,6%) doet dat meestal of altijd. Een kleiner deel doet dat meestal niet (22,5%).

¹⁴ Bv. 2-MMC, 3-MMC, 4-MMC (mefedrone), 3-CMC, NEP, A-PHP, MDPV.

¹⁵ Bv. JHW-210, 6 CL-ABDA, HHC, THC-P, Sloth Juice

¹⁶ Bv. 2-C-B-FLY, 3-FA, 4-FMA, 3-FEA, 25x-NBOMe.

¹⁷ Bv. 2-FDCK, 3-HO-PCP, 3-MeO-PCP, DMXE.

¹⁸ Bv. 5-MEO-DMT, 4-ACO-MET, Moxxy.

¹⁹ $V=0,65$; $p<0,001$.

Bij personen die bij het uitgaan illegale drugs meenemen in de uitgaanssetting werd gepolst naar de impact van controlemaatregelen op hun gedrag. Daaruit blijkt enkel de inzet van drugshonden voor de meesten een afschrikkend effect te hebben. In dat geval zijn er duidelijk meer uitgaanders die eerder niet of zeker geen drugs meenemen (61,8%) dan die dat eerder wel of zeker wel nog zouden doen (38,2%). Controlemaatregelen als security check aan de ingang en zichtbare security op het terrein hebben duidelijk minder impact: respectievelijk 79,1% en 73,5% zou in dat geval eerder wel of zeker wel illegale drugs mee naar binnen nemen.

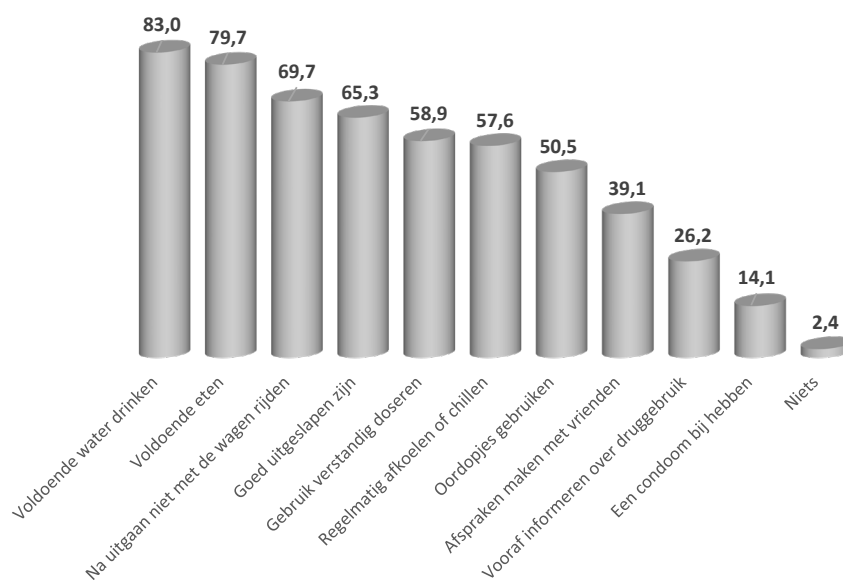
Aan wie geen illegale drugs zou meenemen bij een van deze verscherpte controlemaatregelen werd gevraagd of ze in dat geval in de uitgaanssetting op zoek zouden gaan naar drugs. Ruim vier op de tien (41,3%) zou dat eerder wel of zeker wel doen. Daaruit blijkt dus dat repressieve maatregelen, zoals de inzet van drugshonden, een aantal uitgaanders ervan weerhoudt om drugs mee te nemen naar de uitgaanslocatie maar dat velen in dat geval in de uitgaanslocatie op zoek gaan naar drugs. Dat toont de paradox van repressie aan: repressie moedigt het kopen en verkopen van illegale drugs op de uitgaanslocatie aan.

Ook sinds 2018 werden in het uitgaansonderzoek enkele vragen over drugtesting opgenomen. Aan mensen die uitgaan en die het voorgaande jaar illegale drugs hadden gebruikt, werd gevraagd of hun drugs zouden laten analyseren in een labo om de samenstelling van hun sample te achterhalen als dat mogelijk was. Een meerderheid (68,2%) geeft aan dat ze gebruik zouden maken van zo'n aanbod, een belangrijke houvast in het kader van selectieve en geïndiceerde preventie.

GEZONDHEIDSMATREGELEN

In hoeverre zijn de respondenten zich bewust van de risico's die samengaan met het uitgaan, met druggebruik op zich, met de combinatie drugs en uitgaan en hoe anticiperen ze hierop? Deze vraag werd zowel aan mensen die gebruiken als aan mensen die niet gebruiken gesteld. Iedereen die uitgaat kan met uitgaansrisico's geconfronteerd worden die tot gezondheidsproblemen kunnen leiden. We namen een resem relevante gezondheidsmaatregelen in de vragenlijst op en de respondenten konden aankruisen welke zij daarvan naleefden.

Grafiek 2: Aandeel respondenten dat gezondheidsmaatregelen neemt (%), 2025

Slechts 2,4% van alle respondenten geeft aan niets te doen om gezondheidsproblemen te voorkomen. De drie meest voorkomende preventieve gezondheidsmaatregelen die getroffen worden zijn: voldoende water drinken (83,0%), voldoende eten (79,7%) en niet met de wagen rijden (69,7%). Ook goed uitgeslapen zijn (65,3%), middelengebruik verstandig doseren (58,9%), regelmatig afkoelen (57,6%) en oordopjes gebruiken (50,5%) worden door een meerderheid toegepast om problemen te voorkomen. Afspraken maken met vrienden (39,1%), zich vooraf informeren over druggebruik (26,2%) en het bijhebben van een condoom (14,1%) worden minder vaak toegepast.

Vergelijking resultaten 2003-2025

Bekijken we de evoluties over de jaren heen dan zien we enkele duidelijke patronen en enkele opvallende 'nieuwttjes'. Een opvallende en positieve vaststelling is dat het niet nemen van preventieve gezondheidsmaatregelen na 2009 sterk daalt en sinds 2015 nog amper voorkomt. Daarenboven worden de meeste opgesomde maatregelen steeds vaker toegepast.

De meest positieve langetermijntrends zijn niet met de auto rijden (van 26,8% in 2003 naar 69,7% in 2025) en voldoende water drinken (van 41,2% in 2003 naar 83,0% in 2025). In vergelijking met 2003 worden beide gezondheidsmaatregelen ondertussen door meer dan dubbel zoveel uitgaanders in acht genomen. Daarnaast zijn er nog enkele duidelijke recente stijgingen, zoals regelmatig afkoelen (van 38,3% in 2003 naar 57,6% in 2025), het gebruik van oordopjes (van 11,7% in 2018 naar 50,5% in 2025) en vooraf informeren over veilig uitgaan (van 3,2% in 2012 naar 26,2% in 2025). Ook de andere gezondheidsmaatregelen worden ondertussen vaker nageleefd, zij het met een iets minder spectaculaire evolutie: ik ben goed uitgeslapen, ik maak afspraken met vrienden, ik heb een condoom bij en ik eet voordien voldoende. De recent toegevoegde gezondheidsmaatregel 'ik doseer verstandig mijn gebruik van alcohol en/of illegale drugs' kent ook meer naleving dan in het vorige uitgaansonderzoek (van 47,0% in 2022 naar 58,9% in 2025).

Tabel 8: Vergelijking 2003-2025: gezondheidsmaatregelen

	2003	2005	2007	2009	2012	2015	2018	2022	2025
Ik doe niks	22,4	22,7	23,7	21,0	15,8	4,5	4,6	4,0	2,4
Ik drink voldoende water	41,2	46,4	48,9	53,4	59,7	61,8	63,0	76,5	83,0
Ik ben goed uitgeslapen	49,6	47,5	45,3	46,1	45,0	47,7	42,1	56,8	65,3
Ik rijd niet met de wagen	26,8	33,3	32,4	33,8	43,3	50,3	56,7	59,5	69,7
Ik ga regelmatig afkoelen	38,3	36,0	30,7	31,5	34,0	40,2	37,1	53,9	57,6
Ik maak afspraken met vrienden	28,8	28,1	27,1	24,3	31,4	39,9	36,4	39,2	39,1
Ik informeer me over veilig uitgaan	-	-	-	-	3,2	5,5	5,0	16,2	26,2
Ik heb een condoom bij	-	-	-	-	10,4	14,8	11,7	11,0	14,1
Ik eet voordien voldoende	-	-	-	-	-	-	73,3	81,2	79,7
Ik gebruik oordopjes	-	-	-	-	-	-	11,7	37,2	50,5
Ik doseer gebruik verstandig								47,0	58,9

COMBIGEBRUIK

Combigebruik is het gebruik van meerdere middelen tijdens een moment. Dit moment kan een nacht zijn, een avond, ... Hierbij is het ene middel nog niet uitgewerkt, terwijl men al een ander inneemt. Deze combinatie kan, naast de beoogde effecten, ook onvoorspelbare effecten teweegbrengen en risicoverhogend zijn. Het is zeker niet ongevoel dat men verschillende middelen – alcohol met illegale drugs of meerdere drugs tegelijk – combineert op één uitgaansmoment. Dit heeft

verschillende redenen, zoals het effect van een middel versterken of dempen met het effect van een ander middel.

Tabel 9: combigebruik bij laatstejaarsgebruik van illegale drugs, 2025

Frequentie	Combi illegale drugs-alcohol	Combi meerdere illegale drugs
Nooit	17,2%	43,0%
Ooit, maar niet laatste jaar	20,3%	21,3%
1x per maand of minder	48,0%	27,4%
Meerdere keren per maand	8,9%	6,3%
1x per week	3,1%	1,1%
Meerdere keren per week	2,0%	0,7%
Dagelijks	0,4%	0,2%

Als we combigebruik bekijken binnen de groep uitgaanders die in het voorgaande jaar illegale drugs gebruikte, dan zien we dat 14,5% van hen minstens eens per maand illegale drugs met alcohol combineert en 5,6% minstens een keer per week. 8,3% van de respondenten die het voorgaande jaar illegale drugs gebruikte, deed meer dan 1 keer per maand aan combigebruik met verschillende illegale drugs. 2,0% deed dit minstens een keer per week.

Vergelijking resultaten 2015-2025

Aangezien de methode om combigebruik te meten veranderde in 2015 kunnen we enkel de vier laatste uitgaansonderzoeken met elkaar vergelijken. In vergelijking met de drie vorige uitgaansonderzoeken liggen de prevalenties voor combigebruik nu duidelijk lager. Zo daalde onder laatstejaarsgebruikers van illegale drugs het aandeel regelmatig combigebruik van alcohol met illegale drugs van 14,5% naar 5,6% en dat van combigebruik met verschillende illegale drugs van 10,8% naar 2,0%.

SAMENVATTING

Demografische gegevens

In totaal hebben we 778 ingevulde vragenlijsten verzameld die geldig zijn voor verdere analyse. De onderzoekspopulatie heeft een gemiddelde leeftijd van 27 jaar en 6 maanden en bestaat uit ongeveer evenveel vrouwen (50,8%) als mannen (48,5%). Zeven op de tien respondenten hebben een job, een kwart is student. Bijna vier op de tien wonen nog bij de ouders, ruim een kwart woont bij echtgenoot of partner en een op de vier woont alleen.

Middelengebruik

Alcohol is niet alleen nog steeds de meest gebruikte uitgaansdrug, het wordt ook frequenter gebruikt dan andere drugs. Zes op de tien mensen die uitgaan drinken minstens een keer per week alcohol. Bijna vier op de tien doen het zelfs meerdere keren per week. Dagelijks alcoholgebruik blijft vrij beperkt. Toch zijn er duidelijke indicaties dat er in de ruime populatie van mensen die uitgaan specifieke risico's verbonden zijn aan het alcoholgebruik. Bij bijna driekwart is er sprake van een risico op problematisch alcoholgebruik, iets wat even vaak bij vrouwen voorkomt als bij mannen. Bij ongeveer een kwart van de mensen die uitgaan is er zelfs sprake van een verhoogd risico op problemen, wat wel duidelijk drie keer meer voorkomt bij mannen dan bij vrouwen. Er is een sterk verband tussen de frequentie van bingedrinken en risicovol alcoholgebruik.

Ruim vier op de tien respondenten hebben in het afgelopen jaar een illegale drug gebruikt, wat een iets lager aandeel is dan in 2022. Bijna iedereen van deze groep gebruikte **cannabis**. Opmerkelijk

is dat het aandeel dagelijks gebruik van cannabis (6,0%) hoger ligt dan dat van de dagelijks gebruik van alcohol (2,8%).

Ruim een op de drie respondenten heeft in het laatste jaar **xtc** gebruikt en bijna een op de vijf heeft in die periode **cocaïne** gebruikt. Het gaat dan vooral om occasioneel gebruik. Het aandeel laatstejaarsgebruikers van xtc piekt naar het veruit hoogste aandeel sinds het begin van het uitgaansonderzoek. Ook het aandeel uitgaanders dat **ketamine** gebruikt blijft stijgen. Ondertussen heeft al een op de acht uitgaanders deze drug - waarvan negatieve gevolgen al vrij vlug kunnen opduiken - gebruikt in het voorgaande jaar. Het aandeel respondenten dat regelmatig ketamine gebruikt oogt laag (1,0%), maar is omwille van de specifieke risico's niet te verwaarlozen.

Extrapoleren naar de hele uitgaanspopulatie kan niet omdat we geen representatieve steekproef hebben. Maar gesteld dat de realiteit dezelfde grootteorde benadert, dan mag je in een club met 500 bezoekers 5 bezoekers verwachten die elke week ketamine gebruiken. Op een festivalweide met 20.000 bezoekers loopt dit op tot 200 mensen. Dit verdient de hoogste prioriteit als het op schadebeperking in het uitgaan aankomt.

Ook **Nieuwe Psychoactieve Stoffen (NPS)** kennen een verdere groei: terwijl in 2018 3,4% van de respondenten aangaf deze middelen het voorgaande jaar te hebben gebruikt, is dat in 2025 al 19,0%. De meest gebruikte NPS zijn synthetische cathinones (bv. 3-MMC).

Zowel alcohol als de klassieke uitgaansdrugs cannabis, xtc en cocaïne worden het vaakst op de dag van uitgaan gebruikt.

Combigebruik

Voor combigebruik geldt nog meer dan in voorbije onderzoeksrondes dat dit eerder beperkt blijft: 5,6% van de uitgaanders die in het voorgaande jaar illegale drugs gebruikten, gaf minstens één keer per week combigebruik alcohol-illegale drugs aan. Het aandeel dat minstens wekelijks combigebruik met meerdere illegale drugs aangaf, ligt op 2,0%.

Gezondheidsmaatregelen

Slechts amper 2% van de respondenten geeft aan niets te doen om eventuele gezondheidsproblemen te voorkomen, wat veel minder is dan in de eerste VAD-uitgaansonderzoeken. Alle in het onderzoek opgenomen gezondheidsmaatregelen worden inmiddels door meer uitgaanders nageleefd. Voldoende water drinken, voldoende eten en niet met de wagen rijden zijn de meest voorkomende voorzorgsmaatregelen. Opvallend is dat het niet met de wagen rijden, het voldoende drinken van water, het regelmatig afkoelen, het gebruik van oordopjes en het voordien informeren over veilig uitgaan nu beduidend meer dan voorheen toegepast worden.

3.2. VERSCHILLEN TUSSEN DE SOORTEN EVENTS

Bij de keuze van de locaties gingen we van drie categorieën uit:

- electronic dance music events (voortaan als DANCE afgekort)
- mainstream muziekfestivals (voortaan als FESTIVAL afgekort)
- club venues (voortaan als CLUB afgekort)

Als we de locaties in deze drie groepen verdelen, krijgen we volgende resultaten met betrekking tot het aantal respondenten en de gemiddelde leeftijd:

Tabel 10: Percentage respondenten en gemiddelde leeftijd in de drie categorieën van setting, 2025

	Percentage en aantal respondenten	Gemiddelde leeftijd
Dance events (DANCE)	44,6% (347)	27 j 4 m
Mainstream muziekfestivals (FESTIVAL)	40,7% (329)	29 j 5 m
Club venues (CLUB)	25,2% (204)	25 j 8 m

In het uitgaansonderzoek 2025 kwamen de meeste respondenten uit DANCE (44,6%). De rest van onderzoekspopulatie is bijna gelijk verdeeld tussen FESTIVAL (28,8%) en CLUB (26,6%).

Qua leeftijd zijn er tussen de settings significante verschillen: respondenten in CLUB zijn jonger dan die op DANCE en die zijn op hun beurt jonger dan die op FESTIVAL.

In CLUB is er een overwicht aan mannelijke respondenten (61,0%), terwijl op DANCE (54,0%) en FESTIVAL (57,6%) meer vrouwen dan mannen aan het uitgaansonderzoek deelnamen.

Verder interesseert het ons of er tussen de respondenten van deze settings verschillen bestaan wat betreft de frequentie van middelengebruik, het aantal laatstejaarsgebruikers en het combigebruik.

MIDDELENGEBRUIK

De gebruiksfrequentie van de meeste middelen verschilt naargelang de setting waarin de respondent aan de enquête participeerde.

Tabel 11: Middelengebruik per soort setting (%), 2025

	CLUB		DANCE		FESTIVAL	
	Laatste jaar	Regelmatig	Laatste jaar	Regelmatig	Laatste jaar	Regelmatig
Alcohol	98,1	64,7	96,8	52,4	96,0	63,4
Cannabis	46,6	18,9	34,3	9,8	41,5	14,7
Xtc	55,4	2,0	32,9	0,9	21,1	0,4
Cocaïne	27,0	1,0	17,4	3,2	12,2	1,8
Ketamine	19,4	1,5	11,6	0,9	5,8	0,9
Opwekkende medicatie	12,1	6,8	9,9	2,9	7,2	4,5
Poppers	24,9	0,5	13,3	0,6	6,3	0,4
Psylo/paddo's	11,2	0,0	5,2	0,0	10,7	0,4
Slaap- en kalmeermid.	9,8	3,9	9,6	2,0	10,3	2,7
Speed/amfetamines	8,8	1,5	9,3	0,9	4,5	0,5

Voor alcohol is er slechts een verschil tussen de respondenten in de verschillende locaties: regelmatig gebruik ligt een stuk lager in DANCE dan in CLUB en FESTIVAL. Voor slaap- en kalmeermidicatie liggen de laatstejaarsprevalenties overal gelijk, het regelmatig gebruik stelt zich iets meer in CLUB dan in de twee andere settings.

Cannabisgebruik ligt voor beide parameters het hoogst in CLUB en het laagst in DANCE.

Laatstejaarsgebruik van psylo's en paddo's ligt in CLUB en FESTIVAL hoger dan in DANCE, waarbij er in geen van de drie settings vermeldenswaardig regelmatig gebruik is. In DANCE en CLUB is het gebruik van amfetamines (zowel laatste jaar als regelmatig) hoger dan in FESTIVAL.

De andere prevalenties liggen het hoogst in CLUB (met de grootste verschillen bij xtc), op één opvallende uitzondering na: alhoewel het laatstejaarsgebruik van cocaïne duidelijk het hoogste ligt in CLUB, ligt het regelmatige gebruik van dat middel hoger in FESTIVAL en vooral in DANCE.

Op basis van bovenstaande resultaten is het niet verwonderlijk dat het laatstejaarsgebruik van illegale drugs (algemeen) in CLUB (75,8%) een stuk hoger is dan in DANCE (51,6%) en FESTIVAL (51,8%). Ook het laatstejaarsgebruik van NPS ligt in CLUB (28,8%) een stuk hoger dan in DANCE (15,6%) en in FESTIVAL (15,4%) (niet in tabel weergegeven).

Wat combigebruik van illegale drugs met alcohol in het voorgaande jaar betreft, doe zich dit eveneens sterker voor in CLUB (49,3%) dan in FESTIVAL (31,8%) en DANCE (31,2%). Opvallend is wel dat het regelmatig combigebruik van deze middelen bijna even hoog is in FESTIVAL (3,6%) als in CLUB (3,9%). Bij combigebruik met verschillende illegale drugs is zowel het laatstejaarsgebruik (30,0%) als het regelmatig gebruik (2,5%) hoger in CLUB dan in DANCE (resp. 20,5% en 0,9%) en FESTIVAL (resp. 12,3% en 0,5%).

Vergelijking resultaten 2003-2025

Zoals al in hoofdstuk 3.1. aangegeven, is de onderzoekspopulatie in 2025 gemiddeld genomen ongeveer een jaar jonger dan die in 2018 en 2022. In vergelijking met 10 jaar eerder ligt die leeftijd wel nog steeds ruim hoger: in 2015 was de gemiddelde leeftijd exact 2 jaar jonger. Wat de gemiddelde leeftijd van de respondenten per uitgaanssetting betreft, zien we dat de gemiddelde leeftijden van alle drie de settings met ongeveer 2 jaar stegen in vergelijking met 10 jaar eerder.

Als we de gebruiksfrequentie per setting bekijken, zien we over de jaren heen enkele verschuivingen zonder dat er een bepaald patroon aan vasthangt, behalve deze twee:

1. Voor de meeste illegale drugs ligt het laatstejaarsgebruik het laagst bij respondenten van FESTIVAL, maar dat vertaalt zich niet steeds verder naar regelmatig gebruik: ondanks een duidelijk lagere laatstejaarsprevalentie heeft FESTIVAL toch een hoger regelmatig gebruik van cannabis en opwekkende medicatie.
2. Sinds 2015 vertonen respondenten in CLUB frequenter gebruik van illegale drugs dan respondenten op DANCE, waarbij de kloof steeds groter lijkt te worden.

SAMENVATTING

In 2025 is het gebruik van illegale drugs het meest manifest aanwezig in CLUB. Voor de meeste middelen, zeker voor de uitgaansdrugs en voor combigebruik (alcohol met illegale drugs en combigebruik van verschillende illegale drugs) is er meer gebruik bij bezoekers van CLUB dan bij bezoekers van DANCE en bij bezoekers van FESTIVAL.

Voor alcohol en slaap- en kalmeermedicatie zijn er tussen de drie settings beperkte verschillen.

3.3. KENMERKEN OP BASIS VAN AL DAN NIET GEBRUIK VAN ALCOHOL EN ILLEGALE DRUGS

In dit hoofdstuk bekijken we of persoonlijke kenmerken - beroepsstatus, geslacht en leeftijd - verbanden vertonen met aspecten van middelengebruik.

BEROEPSSTATUS

We delen de respondenten op tussen studenten en werkenden²⁰ om na te gaan of er tussen beide groepen verschillen zijn op vlak van middelengebruik.

Tabel 12: Kruistabel tussen beroep en het laatstejaarsgebruik van alcohol, 2025

	<i>Student</i>	<i>Werkend</i>
Gebruiken niet	4,5%	2,2%
Gebruiken wel	95,5%	97,8%

Laatstejaarsgebruik van alcohol is quasi regel onder uitgaanders. Het kleine percentuele verschil dat er is tussen studenten en werkende respondenten is niet significant²¹. We kunnen dus niet spreken over een hoger of lager gebruik als we beide groepen vergelijken. Het is voor beide even hoog.

Tabel 13: Kruistabel tussen beroep en het laatstejaarsgebruik van illegale drugs, 2025

	<i>Student</i>	<i>Werkend</i>
Gebruiken niet	44,3%	41,1%
Gebruiken wel	55,7%	58,9%

Voor illegale drugs is er evenmin een significant verband met de beroepsstatus²²: het gebruik ligt qua grootteorde even hoog bij werkende respondenten als bij studerende respondenten.

GENDERIDENTITEIT

Er is een verband tussen gender²³ en het laatstejaarsgebruik van illegale drugs: er zijn meer mannen dan vrouwen die in die periode illegale drugs gebruikten²⁴ (tabel 14).

Tabel 14: Kruistabel tussen geslacht en het laatstejaarsgebruik van illegale drugs, 2025

	<i>Man</i>	<i>Vrouw</i>
Gebruiken niet	34,7%	49,1%
Gebruiken wel	65,3%	50,9%

Als we kijken naar het laatstejaars- en regelmatig gebruik van de verschillende soorten illegale drugs, dan zien we dat dit maar voor een paar middelen sterker voorkomt bij mannen dan bij vrouwen. De significante resultaten zijn in tabel 15 opgenomen. Daarin zien we dat het laatstejaarsgebruik van cannabis, xtc, cocaïne, psilo/paddo's, ketamine en lsd vaker voorkomt bij mannelijke respondenten

²⁰ De categorieën 'werkloos' en 'andere' worden hier buiten beschouwing gelaten omdat zij samen amper 5% van de respondenten uitmaken.

²¹ $\Phi=0,06$ en $p=0,100$

²² $\Phi=0,03$ en $p=0,437$

²³ Omdat te weinig respondenten een andere, non-binaire gender aangaven om deze groep in statistische analyses op te nemen, beperken we ons op de genders 'man' en 'vrouw'.

²⁴ $\Phi=0,15$ en $p<0,001$

dan bij vrouwelijke. Wat regelmatig gebruik betreft, zijn er enkel voor cannabis en cocaïne significante verschillen. Voor de andere middelen liggen de percentages van regelmatig gebruik te laag om nog van significante verschillen te kunnen spreken.

Tabel 15: Gebruik illegale drugs (laatste jaar en regelmatig) bij mannen en vrouwen, 2025

	Mannen	Vrouwen	Stats
Cannabis: laatstejaarsgebruik	46,4%	32,7%	Phi = 0,14; p<0,001
Cannabis: regelmatig gebruik	19,4%	7,9%	V = 0,18; p<0,001
Xtc: laatstejaarsgebruik	40,6%	30,5%	Phi = 0,11; p=0,003
Cocaïne: laatstejaarsgebruik	25,2%	11,5%	Phi = 0,18; p<0,001
Cocaïne: regelmatig gebruik	4,0%	0,3%	V = 0,20; p<0,001
Poppers: laatstejaarsgebruik	18,1%	10,5%	Phi = 0,11; p=0,002
Psilo/paddo's: laatstejaarsgebruik	12,0%	4,8%	Phi = 0,13; p<0,001
Ketamine: laatstejaarsgebruik	16,3%	7,9%	Phi = 0,13; p<0,001
Lsd: laatstejaarsgebruik	4,5%	1,0%	Phi = 0,11; p=0,003

Er is geen verband tussen gender en laatstejaarsgebruik van alcohol²⁵. Er zijn onder mannen en vrouwen evenveel laatstejaarsdrinkers (afgerond 97%). Wat regelmatig alcoholgebruik betreft, zien we wel dat dit vaker voorkomt bij mannen (66,0%) dan bij vrouwen (52,5%)²⁶.

Zowel bij mannen als bij vrouwen is bijna driekwart van de uitgaanders (resp. 72,4% en 72,7%) gekenmerkt door een matig risico op problematisch alcoholgebruik (AUDIT-C 4+/5+). Kijken we naar het hoog risico op problematisch alcoholgebruik (AUDIT-C 8+), dan zien we wel duidelijke genderverschillen: driemaal zoveel mannen als vrouwen vertonen zulk een hoog risico (33,1% vs. 11,5%)²⁷. Naast het sterker voorkomen van regelmatig alcoholgebruik en bingedrinken is dit mede te verklaren door het verschil in hoeveelheid alcohol die wekelijks gedronken wordt. Mannen drinken gemiddeld 10 glazen alcohol per week (9,80), terwijl dat bij vrouwen 5 glazen zijn (5,07)²⁸. Vier op de tien mannelijke uitgaanders (40,8%) drinkt gemiddeld meer dan 10 glazen alcohol per week – dus boven de door VAD en Hoge Gezondheidsraad geadviseerde limiet om gezondheidsschade te beperken – terwijl dit bij vrouwen 'slechts' bij één op de zes (17,6%) het geval is²⁹.

Gecombineerd gebruik van alcohol met illegale drugs komt frequenter voor bij mannen dan bij vrouwen³⁰, evenals combigebruik van meerdere illegale drugs³¹.

Voor lachgas en voor de in het uitgaansonderzoek opgenomen categorieën van medicatie zijn er geen (hoog)significante verbanden met gender.

²⁵ V=0,00; p=0,922

²⁶ V= 0,14; p<0,001

²⁷ V= 0,26; p<0,001

²⁸ t(540,226)= 7,289; p<0,001

²⁹ Phi=0,26; p<0,001

³⁰ V= 0,25; p<0,001

³¹ V= 0,24; p<0,001

LEEFTIJD

Om verbanden tussen gebruik en leeftijden te vinden, delen we de respondenten in drie leeftijdscategorieën op: 18- tot 24-jarigen, 25- tot 34-jarigen en 35 jaar of meer.

Dan zien we dat er een verband is tussen leeftijd en het laatstejaarsgebruik van illegale drugs, waarbij opvalt dat de middelste leeftijdsgroep (25-34 jaar) het hoogste aandeel laatstejaarsgebruik van illegale drugs vertoont. Dat ligt een stuk lager bij de jongste groep (18-24 jaar) en een heel stuk lager bij de leeftijdsgroep vanaf 35 jaar.³² (tabel 16).

Tabel 16: Kruistabel tussen leeftijd en het laatstejaarsgebruik van illegale drugs

	18-24 jaar	25-34 jaar	35 jaar en ouder
Geen laatstejaarsgebruik	43,8%	34,0%	62,2%
Wel laatstejaarsgebruik	56,2%	66,0%	37,8%

Er zijn verbanden tussen leeftijd en laatstejaarsgebruik van enkele soorten illegale drugs. Soms piekt het gebruik in de jongste groep, soms in de middelste groep (o.a. heel opvallend bij xtc), terwijl de oudste groep duidelijk de laagste prevalenties kent. De significante resultaten zijn in tabel 17 opgenomen.

Tabel 17: Gebruik illegale drugs (laatste jaar en regelmatig) per leeftijdsgroep

	18-24 j.	25-34 j.	≥ 35 j.	Stats
Cannabis: laatstejaarsgebruik	44,0%	39,5%	26,1%	V = 0,12; p=0,004
Xtc: laatstejaarsgebruik	29,8%	46,6%	17,1%	V = 0,23; p<0,001
Cocaïne: laatstejaarsgebruik	14,1%	23,8%	12,6%	V = 0,13; p=0,001
Poppers: laatstejaarsgebruik	14,0%	17,8%	3,6%	V = 0,13; p=0,001
Lsd: laatstejaarsgebruik	0,9%	4,7%	1,8%	V = 0,11; p=0,011
NPS: laatstejaarsgebruik	20,6%	21,3%	7,3%	V = 0,12; p=0,003

Er is geen verband tussen leeftijd en laatstejaarsgebruik van alcohol³³, noch tussen leeftijd en regelmatig gebruik van alcohol³⁴. Kijken we naar de risico's op problematisch alcoholgebruik, dan zien we zo'n verband niet voor een matig risico maar wel voor een verhoogd risico op probleemgebruik (zie tabel 18): hoe jonger de groep, hoe hoger het aandeel uitgaanders met een hoger risico op problematisch alcoholgebruik.

Tabel 18: Risico op problematisch alcoholgebruik (AUDIT-C) per leeftijdsgroep

	18-24 j.	25-34 j.	≥ 35 j.	Stats
Matig risico op problematisch gebruik (4+/5+)	75,6%	70,3%	70,8%	V = 0,06; p=0,299
Verhoogd risico op problematisch gebruik (8+)	27,7%	19,0%	15,1%	V = 0,12; p=0,005

³² V = 0,19 en p<0,001

³³ V = 0,05; p=0,330

³⁴ V = 0,10; p=0,084

Er zijn verbanden tussen leeftijd en laatstejaarsgebruik van slaap- en kalmeermedicatie, met een specifiek patroon: de jongste groep (13,4%) en de oudste groep (10,0%) vertonen een hogere laatstejaarsprevalentie dan de middelste groep (6,5%)³⁵.

Ook bij opwekkende medicatie is er een verband, dat wel rechtlijnig verloopt, met name hoe jonger, hoe meer laatstejaarsgebruik: 13,3% bij 18-24 jaar, 8,8% bij 25-34 jaar en 2,7% bij 35 jaar en ouder³⁶. Dat het gebruik van opwekkende medicatie hoger ligt in de jongste leeftijdsgroep is allicht te verklaren door het vaker voorkomende therapeutische gebruik om ADHD-symptomen beter te beheersen.

GEZONDHEIDSMATREGELEN

Er zijn redelijk wat verbanden tussen de prevalentie en frequentie van gebruik van illegale drugs en het nemen van gezondheidsmaatregelen, al zijn die meestal niet sterk. Vooral met het vooraf informeren over veilig uitgaan, regelmatig afkoelen en verstandig doseren van het gebruik zijn er verbanden. De verbanden zijn algemeen het sterkst met xtc-gebruik.

Als er een verband is tussen het laatstejaarsgebruik van een illegale drug en het naleven van een gezondheidsmaatregel, dan zien we steeds hetzelfde patroon: laatstejaarsgebruikers geven vaker aan de gezondheidsmaatregel na te leven. Dat lijkt er op te wijzen dat een uitgaander die bepaalde middelen gebruikt zich beter bewust is van het nemen van gezondheidsmaatregelen.

Maar onder de personen die illegale drugs (en evengoed alcohol) gebruiken zien we een heel ander gezondheidsgedrag bij occasioneel gebruik dan bij regelmatig gebruik: occasionele gebruikers zijn zich in de regel heel goed bewust van het naleven van gezondheidsmaatregelen, terwijl regelmatige gebruikers dat veel minder zijn. Ondanks het feit dat regelmatig gebruiken een hoger risico inhoudt op nadelige gevolgen van dat gebruik, nemen regelmatige gebruikers het minst gezondheidspreventieve maatregelen - wat nog meer risicoverhogend is. De occasionele gebruiker daarentegen lijkt zich beter bewust van risico's die gebruik met zich kunnen meebrengen en handelt daar ook naar.

Het al dan niet kennen van Safe 'n Sound heeft een zekere impact op het nemen van gezondheidsmaatregelen: respondenten die het project kennen geven gemiddeld iets meer gezondheidsmaatregelen aan. Als we nader bekijken welke specifieke gezondheidsmaatregelen meer worden nageleefd door uitgaanders die Safe 'n Sound kennen, dan komen we bij deze vier uit³⁷:

Tabel 19: Kruistabel tussen Safe 'n Sound (SnS) kennen en nageleefde gezondheidsmaatregelen, 2025

	<i>Kent SnS wel</i>	<i>Kent SnS niet</i>
Goed uitgeslapen zijn	72,1%	61,5%
Gebruik van alcohol en/of illegale drugs verstandig doseren	65,4%	55,1%
Regelmatig even afkoelen of chillen	64,7%	53,4%
Me vooraf informeren over druggebruik	32,5%	22,7%

³⁵ $V = 0,11$; $p=0,011$

³⁶ $V = 0,12$; $p=0,004$

³⁷ Waarden voor associatiemaat telkens tussen $\Phi=0,10$ en $\Phi=0,12$, bij een overschrijdingskans tussen $p= 0,003$ en $p=0,005$

COMBIGEBRUIK

Er is een sterk verband tussen enerzijds het combineren van illegale drugs met alcohol en anderzijds het combineren van verschillende illegale drugs: respondenten die frequenter illegale drugs met alcohol combineren, doen dat ook beduidend vaker met verschillende illegale drugs onderling³⁸.

Vergelijking resultaten 2003-2025

Net zoals er in voorgaand uitgaansonderzoek weinig verschillen qua gebruikspatronen waren tussen werkende en studerende uitgaanders, zijn er in 2025 geen verschillen aantoonbaar, niet qua gebruik van alcohol noch qua gebruik van illegale drugs.

Genderverschillen zijn er wel. Mannen scoren nog steeds hoger voor laatstejaarsgebruik illegale drugs algemeen en meer specifiek voor de middelen cannabis, cocaïne, xtc, cocaïne, psilo's/paddo's, ketamine en lsd. Het regelmatig gebruik van cannabis en cocaïne is ook duidelijk hoger bij mannen dan bij vrouwen. Voor de andere middelen kan dit niet worden aangetoond, meestal omdat het aantal respondenten dat regelmatig gebruikt te laag is om er een statistisch betrouwbare uitspraak over te doen.

Wat laatstejaarsgebruik van alcohol en matig risico op problematisch alcoholgebruik betreft, zijn er geen aantoonbare verschillen tussen mannen en vrouwen. We zien wel dat regelmatig alcoholgebruik en de gemiddelde hoeveelheid alcohol per drinkgelegenheid hoger liggen bij de mannen. Daardoor is het ook niet verwonderlijk dat het aandeel mannen met een hoog risico op problematisch alcoholgebruik drie keer hoger is dan bij de vrouwen. Die verschillen werden ook in voorgaande onderzoeksrondes aangetoond. Ook combigebruk is nog steeds sterker een mannenzaak.

Wat de leeftijd betreft, zien we verschuivingen in vergelijking met het voorgaande uitgaansonderzoek: terwijl in 2022 de jongste leeftijdsgroep (<25 jaar) een hoger laatstejaarsgebruik van een aantal illegale drugs liet optekenen is dat nu het geval bij de middelste leeftijdsgroep (25-34 jaar). Enkel voor cannabis ligt dat hoger in de jongste groep. De oudste leeftijdsgroep (≥35 jaar) heeft in de regel het laagste gebruik. Wat alcoholgebruik betreft, zien we geen noemenswaardige verschillen tussen de leeftijdsgroepen, op één na: de jongste uitgaanders vertonen het hoogste aandeel dat een verhoogd risico op problematisch alcoholgebruik heeft.

SAMENVATTING

De dagbesteding van de uitgaander bepaalt niet de mate waarin verschillende middelen worden gebruikt. Gender blijft wel een bepalend element: gebruik van illegale drugs (bij cannabis en cocaïne ook de frequentie van gebruik), regelmatig alcoholgebruik, grotere hoeveelheden alcohol drinken, hoog risicovol alcoholgebruik en combigebruk zijn nog steeds sterker een mannenzaak.

Leeftijd kan een rol spelen in de mate waarin gebruik en problematische uitingen van dat gebruik zich voordoen. In tegenstelling tot het uitgaansonderzoek 2022, waarin de jongste groep (<25 jaar) een sterker gebruiksprofiel had, zien we nu dat dit voor de middelste groep (25-34 jaar) geldt, met name voor xtc, cocaïne, poppers en lsd. De jongste leeftijdsgroep vertoont wel nog een hogere prevalentie van cannabisgebruik en van een verhoogd risico op problematisch alcoholgebruik.

³⁸ $r_s = 0,67$; $p < 0,001$

3.4. AANKNOPINGSPUNTEN VOOR EEN DRUGBELEID IN DE UITGAANSSETTING

In de vragenlijst vroegen we ook naar meningen en ervaringen over drugtesten, securitymaatregelen, drugs naar de uitgaansplek meenemen en fouillering aan de ingang.

Wat de mogelijkheid op drugtesten binnen de uitgaanssetting betreft is een duidelijke meerderheid van de respondenten die het voorgaande jaar illegale drugs gebruikten, daar voorstander van (68,2%). We zien de wenselijkheid naar zo een initiatief het sterkst bij personen die xtc en psilo's/paddo's gebruiken.

We vroegen ook aan alle respondenten of en in welke mate zij drugs meenemen naar uitgaanssetings. 53,1% geeft aan dat wel eens te doen. Drie op de tien (30,6%) doen dat meestal tot altijd.

Bij wie aangaf weleens drugs mee naar binnen te nemen, polsten we naar de impact van securitymaatregelen. De aanwezigheid van security aan de ingang en op het terrein houden een duidelijke meerderheid niet tegen om drugs mee naar binnen te nemen: respectievelijk 79,1% en 73,5% zouden dat eerder wel of zeker wel doen. De inzet van drugshonden heeft een sterker afrendend effect. Toch zouden ook dan nog bijna vier op de tien (38,2%) overwegen om drugs mee binnen te nemen. Van diegenen die omwille van hoger vernoemde securitymaatregelen geen drugs in de uitgaanssetting zouden meenemen, geven ongeveer vier op de tien (41,3%) aan dan binnen de uitgaanssetting eerder wel of zeker op zoek te gaan naar drugs.

We polsten bij de uitgaanders ook naar hun ervaringen met fouillering. 31,5% van hen werd in de twee voorgaande jaren minstens één keer onderworpen aan een fouille door de politie. Bij de meesten (83,7%) bleef het uitsluitend bij oppervlakkige fouillering. Dat betekent evenwel dat een op de zes (16,4%) daarnaast of uitsluitend te maken kreeg met (bijna)naaktfouilles. Een duidelijke meerderheid van wie dat meemaakte, gaf aan last te hebben van fysieke ongemakken, erge stress, een geïntimideerd gevoel en de aantasting van de waardigheid. Ze voelden het aan als een traumatische ervaring en beleefden geen plezier meer aan dat uitgaansmoment.

Vergelijking resultaten 2018-2025

Deze vragen worden nog maar sinds 2018 aan de respondenten voorgelegd en bovendien werden sommige vragen of antwoordcategorieën licht aangepast, dus over een langere periode vergelijken is moeilijk. Wat wel opvalt is dat er tussen 2018 en 2025 alsmear meer respondenten aangeven illegale drugs mee te nemen naar de uitgaansplek: van 35,7% in 2018, over 41,3% in 2022 naar 53,1% in 2025. Er is ook iets minder terughoudendheid om drugs mee te nemen bij security checks aan de ingang en bij zichtbare aanwezigheid van security op het terrein. Bij het inzetten van drughonden ligt het aandeel dat toch drugs mee binnen neemt in 2025 iets hoger dan in de twee vorige rondes.

Net als in 2018 (60,3%) en in 2022 (58,5%) zou in 2025 een meerderheid uitgaanders die het voorgaande jaar illegale drugs gebruikten de mogelijkheid benutten om hun drugs te laten testen (68,2%).

4. Synthese en aanbevelingen

In dit negende uitgaansonderzoek sinds 2003 werden 778 bruikbare vragenlijsten verzameld op club venues, elektronische muziekfestivals en mainstream muziekfestivals. Alhoewel het geen representatieve steekproef is, zijn de resultaten wel indicatief voor de bevroagde thema's in het uitgaansleven - in de eerste plaats voor het gebruik van alcohol en illegale drugs.

GEbruik VAN LEGALE MIDDELEN

Dat bijna alle respondenten het voorbije jaar alcohol dronken (96,9%) en veruit de meesten ook op de dag of avond van de bevraging dronken of dit van plan waren (76,8%), is op zich geen verrassend nieuws. Dat ruim zeven op de tien (72,5%), evenzeer mannen (72,4%) als vrouwen (72,7%), indicaties voor matig risicovol alcoholgebruik vertonen, toont echter aan dat het drinkpatroon van de meesten niet zonder risico is. Dat een op de zeven minstens een keer per week aan bingedrinking doet (13,3%) en dat een op de vier (24,1%) een hoog risicovol gebruikspatroon vertoont - beide duidelijk vaker voorkomend bij mannen (15,4% en 33,1%) - zijn prioritaire aandachtspunten in het voeren van preventie.

Gelukkig valt over alcohol ook positief nieuws te sprokkelen: als we de resultaten over de drie laatste onderzoeken heen bekijken, dan zien we dat het aandeel regelmatig gebruik voor het eerst sinds 2012 daalt en het aandeel regelmatige bingedrinkers tussen 2015 en 2025 daalde van 33,3% naar 13,3%, ook al bleef dat aandeel status quo in vergelijking met 2022.

Wat het gebruik van medicatie betreft, liggen de prevalenties nog aan de lage kant, maar de recente stijgingen verdienen wel aandacht. In vergelijking met het vorige uitgaansonderzoek steeg het laatstejaarsgebruik van opwekkende medicatie van 6,6% naar 9,7% en het regelmatig gebruik van 2,4% naar 4,4%. Voor slaap- en kalmeermedicatie steeg het laatstejaarsgebruik van 7,1% naar 9,9% en het regelmatig gebruik van 1,0% naar 2,7%.

- ⇒ **Aanbeveling:** een preventiebeleid in het uitgaansleven mag niet louter focussen op het gebruik van illegale middelen.
- Het feit dat een grote groep uitgaanders risicovolle patronen van alcoholgebruik vertoont, geeft aan dat het gebruik van alcohol een prominente plaats verdient in het implementeren van een alcohol- en drugbeleid.
 - Het gebruik van opwekkende medicatie is gestegen, wat te wijten kan zijn aan het stijgend aantal adhd-diagnoses. Voorts steeg het gebruik van slaap- en kalmeermedicatie, een tendens die we ook in andere onderzoeken bij jongeren en jongvolwassenen zien. Beide evoluties maken dat deze middelen een focus van preventie in het uitgaansleven moeten zijn.

GEbruik VAN ILLEGALE MIDDELEN

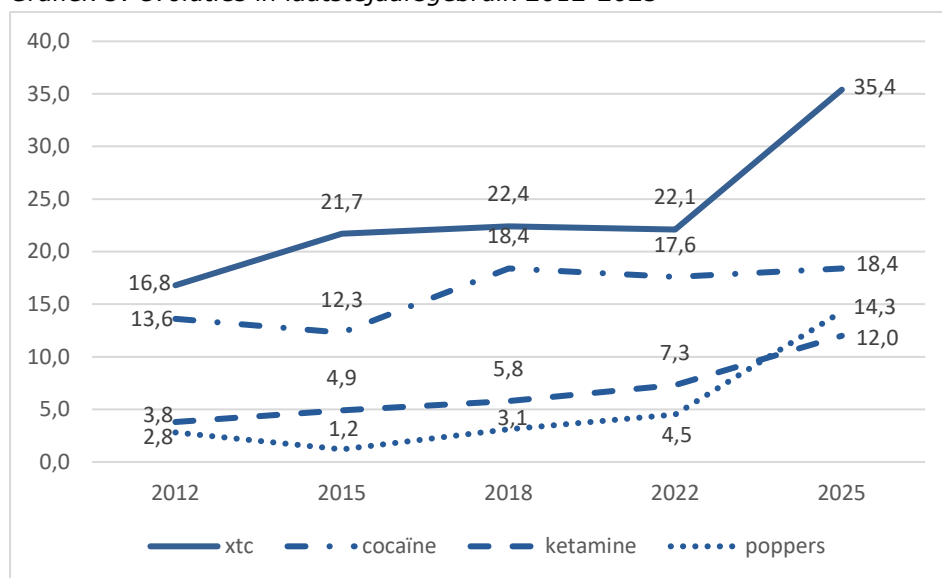
Bijna zes op de tien bevroagde uitgaanders gaf aan minstens een illegaal middel te hebben gebruikt in het voorgaande jaar (58,1%). Cannabis en xtc zijn de vaakst gebruikte middelen, met een laatstejaarsgebruik van respectievelijk 39,6% en 35,4%. 14,3% gaf regelmatig gebruik van cannabis aan (1x per week tot dagelijks). Het regelmatig gebruik van xtc (1,0%) is laag, net als het regelmatig gebruik van bijna alle andere illegale drugs (telkens tussen 0% en 1%). De enige uitzondering hierop is cocaïne. Alhoewel de laatstejaarsprevalentie van cocaïne een stuk onder die van xtc ligt, is het aandeel regelmatig gebruik dubbel zo hoog (2,2%).

Als we de evoluties van het laatstejaarsgebruik over de vijf laatste uitgaansonderzoeken bekijken, valt behalve de sterke heropleving van xtc en poppers ook de aanhoudende stijging van ketamine op. Alhoewel regelmatig gebruik van ketamine, wat snel tot risico's op ernstige blaasproblemen kan leiden, beperkt voorkomt, is er nog niet veel geweten over de langetermijnsgevolgen van occasioneel gebruik van ketamine.

Na een stijging tussen 2015 en 2018 lijkt het gebruik van cocaïne zich op hetzelfde niveau te handhaven.

Grafiek 3: evoluties in laatstejaarsgebruik 2012-2025

Een meerderheid van de van de xtc-gebruikende uitgaanders gaf aan dat middel op de dag/avond van de bevraging te gebruiken of te willen gebruiken (57,3%). Bij respondenten die het voorgaande jaar ketamine, cocaïne of cannabis gebruikten, lag dat aandeel rond 40%.

Een specifieke categorie waar we sinds het uitgaansonderzoek 2022 meer aandacht aan besteden, zijn de Nieuwe Psychoactieve Stoffen (NPS). Eén op de vijf uitgaanders (19,0%) gaf aan in het voorgaande jaar NPS gebruikt te hebben. Dat is een duidelijk hoger aandeel dan in de twee voorbije uitgaansonderzoeken (2018: 3,4%; 2022: 10,8%). Het gaat dan in eerste plaats om synthetische cathinones maar ook synthetische cannabinoïden en fenethylamines worden vaak gebruikt. Het gebruik van dissociatieven en tryptamines is duidelijk gedaald in vergelijking met het uitgaansonderzoek 2018.

'Slechts' een op de tien uitgaanders die het voorgaande jaar NPS gebruikten, waren van plan het te gebruiken op de dag/avond van de afname. Dat laat vermoeden dat het gebruik van NPS eerder sporadisch voorkomt.

Een risicoverhogend aspect is combigebruik. 14,4% van de uitgaanders die het voorgaande jaar illegale drugs gebruikten, gaf aan meerdere keren per maand alcohol en illegale drugs samen te gebruiken en 8,3% van hen gaf meermaals per maand combigebruik van verschillende drugs aan. Beide fenomenen komen wel minder vaak voor dan in 2022.

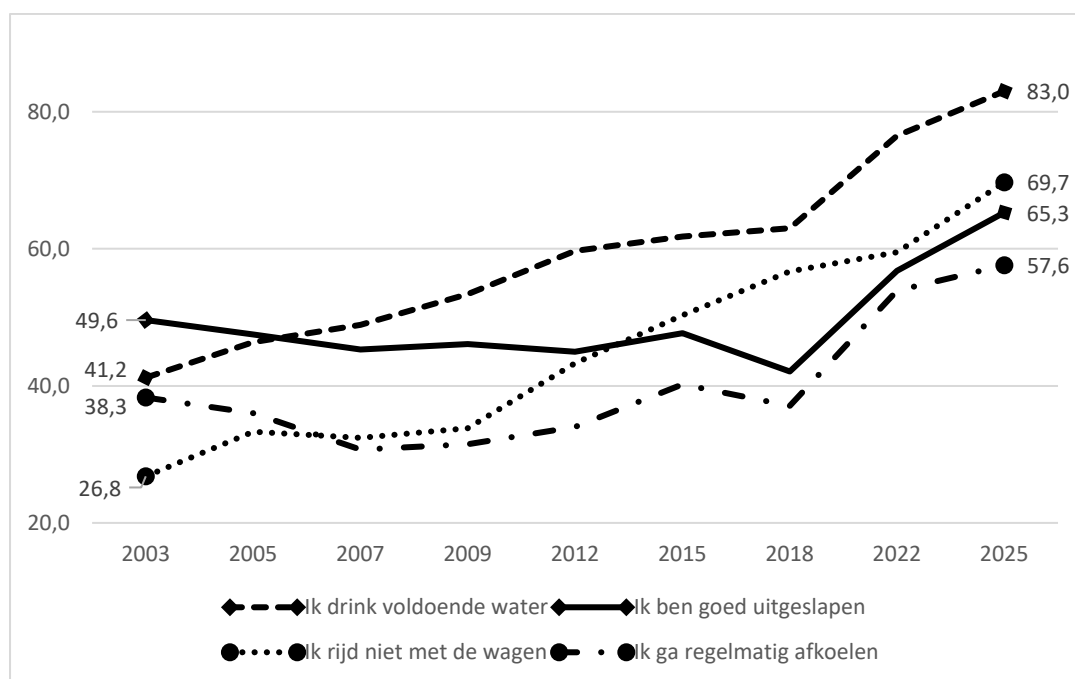

⇒ **Aanbevelingen:** gebruik van illegale drugs komt in uitgaanssetting vaker voor dan algemeen. Reden te meer om daar in te zetten op preventie en harm reduction. Sommige organisatoren zijn zo begaan met hun “drugvrije” imago dat ze dit uit het oog verliezen en de focus leggen op repressieve maatregelen. Maar net daardoor creëren ze een context waar risico’s en incidenten door middelengebruik vergroot worden. Het uitwerken van een evenwichtig en integraal drugbeleid, zoals bv. in de VAD-leidraad voor festivals uitgewerkt, biedt een goed kader. Er moet voldoende aandacht zijn voor preventie en harm reduction.

GROEIEND BEWUSTZIJN QUA GEZONDHEID

Het niet geringe gebruik van legale en illegale middelen in het uitgaansleven betekent niet dat er onder uitgaanders weinig aandacht is voor de eigen gezondheid. De meeste respondenten hanteren redelijk wat preventieve gezondheidsmaatregelen als ze uitgaan en dit is nog sterker het geval bij mensen die op occasionele basis illegale drugs gebruiken. Bovendien is sinds de start van het uitgaansonderzoek het bewustzijn voor de eigen gezondheid duidelijk verhoogd, zoals blijkt uit onderstaande grafiek.

Grafiek 4: evolutie preventieve gezondheidsmaatregelen 2003-2025

Een andere indicatie dat veel uitgaanders die illegale drugs gebruiken zich bewust zijn van mogelijke risico’s en deze willen beperken, is de grote bereidheid om de drugs te laten testen: bijna zeven op de tien (68,2%) zouden gebruik maken van de mogelijkheid om drugs te testen, wat nog iets meer is dan in de twee voorgaande onderzoeksrondes, toen het aandeel rond de 60% lag.

⇒ **Aanbeveling:** hogere gebruiksprevalenties betekenen allerm minst dat uitgaanders roekeloze risk takers zijn. Behalve het feit dat slechts een minderheid regelmatig of risicovol gebruik vertoont, gaan de meeste uitgaanders bewust om met hun gebruik: ze nemen alsmaar meer gezondheidsmaatregelen en willen graag de kwaliteit van hun drugs testen. Aanhoudende preventieve maatregelen, zoals VAD die al decennia ontwikkelt en promoot (bv. Safe 'n sound en Quality Nights), lijken dus vruchten af te werpen. Het feit dat uitgaanders die Safe 'n Sound kennen, nog sterker geneigd zijn om gezondheidsmaatregelen te nemen lijkt dit te staven. Hier moet, in afstemming en samenwerking met organisatoren en zaakvoerders in de uitgaanssettings, verder op ingezet worden. Het aanbieden van drugtesten zou een nuttige én gewenste aanvulling zijn.

FOUILLES EN CONTROLES: INEFFECTIEVE SPOILERS VAN UITGAANSPLEZIER

Zichtbare aanwezigheid van security, inzet van drughonden en het opzetten van fouilles zijn begrijpelijke organisatorische maatregelen, mits ze effectief zijn en de uitgaansbeleving niet bederven. De resultaten van het uitgaansonderzoek zetten bij beide randvoorwaarden een vraagteken. Zo blijkt de aanwezigheid van security aan de ingang en op het terrein weinig impact te hebben op het niet mee naar binnen nemen van drugs. Een grote meerderheid van uitgaanders die drugs in de uitgaanssetting wil meenemen, laat zich daardoor niet afschrikken om dat toch te doen. Het afschrikkend effect van drugshonden is sterker, al zouden ook dan nog vier op de tien drugs mee naar binnen nemen. Bovendien weerhouden deze maatregelen uitgaanders er niet van om alsnog op zoek te gaan naar drugs: vier op de tien van degenen die door hoger vernoemde repressieve maatregelen geen drugs zouden meenemen zijn sterk geneigd om in de uitgaanssetting op zoek te gaan naar drugs.

Een maatregel die het meest botst met de uitgaansbeleving zijn fouilles. Respondenten geven aan dat (bijna)naaktfouilles een onaangename tot zelfs traumatiserende ervaring kunnen betekenen.

⇒ **Aanbeveling:** de klemtoon leggen op repressieve maatregelen levert niet de verwachte resultaten op. Een aantal maatregelen conflicteert bovendien met het wezen van de uitgaanssetting. Een aanpassing van de balans dringt zich op, met meer oog voor preventie, sensibilisering en harm reduction, om via die gezondheidspreventieve weg het uitgaan aangenaam en veilig te laten verlopen.

UITGAANSONDERZOEK: TERUGKOPPELING NAAR HET VERLEDEN EN BLIK OP DE TOEKOMST

Ook deze 9^e editie van het VAD-uitgaansonderzoek toont het nut van blijvende monitoring aan. Door op geregelde tijdstippen te focussen op uitingen van druggebruik in het uitgaansleven kunnen risicofactoren in kaart worden gebracht en trends worden opgevolgd. De resultaten van het uitgaansonderzoek 2025 reiken ook enkele antwoorden aan op de vragen die in het rapport van het uitgaansonderzoek 2022 werden gesteld, met name:

- Leidt minder frequent bingedrinken ook tot minder uitgaanders die een hoog risicoprofiel voor alcoholgerelateerde problemen vertonen?

Het uitgaansonderzoek 2025 biedt hierin geen nieuw inzicht, aangezien zowel het aandeel regelmatige bingedrinkers als het aandeel alcoholdrinkers met een hoog risicoprofiel gelijk bleven.

- Houdt het sterk gedaalde regelmatig gebruik van illegale drugs aan?

In vergelijking met die van 2022 geven de resultaten van 2025 geen nieuwe indicaties van een aanhoudende daling. Het regelmatig gebruik van cannabis daalde licht, tot het laagste niveau sinds de start van het uitgaansonderzoek. Anderzijds steeg het regelmatig gebruik van xtc ook licht, al ligt het aandeel nog ver onder dat van voor 2018. Ook het regelmatig gebruik van ketamine steeg in vergelijking met 2022. Het blijft al bij al beperkt (1,0%) maar gezien de negatieve gezondheidsimpact van regelmatig ketaminegebruik, is dit een belangrijk aandachtspunt in preventie en harm reduction. Voor de andere illegale drugs is er geen verandering inzake regelmatig gebruik.

- Zet het gebruik van NPS en ketamine zijn opmars verder?

Dit is een duidelijke 'ja'. Het laatstejaarsgebruik van NPS lag in 2025 (19,0%) bijna dubbel zo hoog als in 2022 (10,8%). Dat van ketamine steeg in diezelfde periode van 7,3% naar 12,0%. Toch verdringt de opkomst van deze nieuwere drugs de klassieke uitgaansdrugs niet: het laatstejaarsgebruik van xtc en cocaïne situeren zich anno 2025 allebei op het hoogste peil sinds het uitgaansonderzoek van start ging.

- Blijft lachgas de grote afwezige in de Vlaamse uitgaansscene?

Lachgas blijkt inderdaad meer een hype in de media dan een in het uitgaansleven. Met amper 1,4% laatstejaarsgebruik en geen regelmatig gebruik onder de respondenten van 2025 is dit een fenomeen dat geen prioritaire aandacht behoeft.

- Houdt de alsmaar verbeterende trend inzake gezondheidsbewustzijn stand?

Zeer zeker. De uitgaander anno 2025 is zich veel bewuster van gezondheidsrisico's en maatregelen die men kan nemen om problemen te voorkomen. Deze evolutie hield over alle onderzoeksrondes heen aan en het uitgaansonderzoek 2025 was daarin geen uitzondering. Gezondheidsmaatregelen als zich vooraf informeren over druggebruik kennen zelfs een spectaculaire boost. De meeste gezondheidsmaatregelen worden nu door een meerderheid toegepast.

En wat met de toekomst van het uitgaansonderzoek?

VAD zal in aanloop naar het uitgaansonderzoek 2028 de onderzoeksmethodiek onder de loep nemen en aanpassen naar een geüpdatet onderzoeksconcept. Het met enquêteurs te werk gaan in de uitgaanssettings heeft zeker voordelen, maar het werven van respondenten om een enquête met pen en papier in te vullen is niet meer van deze tijd. In 2026 zullen alternatieven verkend worden, die in 2027 ontwikkeld en getest worden om uiteindelijk in 2028 geïmplementeerd te worden. Zodat er binnen 3 jaar nieuwe betrouwbare resultaten voorliggen om op de meest relevante manier aan preventie en harm reduction te kunnen doen in het uitgaansleven.

